

Wymagania z historii dla klas 8

ROZDZIAŁ I: II WOJNA ŚWIATOWA

Wojna obronna Polski we wrześniu 1939 r. Agresja Niemiec (1 września) i Związku Sowieckiego (17 września). Uczeń:

- charakteryzuje położenie międzynarodowe Polski w przededniu wybuchu II wojny światowej;
- opisuje i omawia etapy wojny obronnej i wskazuje na mapach położenia stron walczących;
- podaje przykłady szczególnego bohaterstwa Polaków, np. obrona poczty w Gdańsku, walki o Westerplatte, obrona wieży spadochronowej w Katowicach, bitwy pod Mokrą i Wizną, bitwa nad Bzurą, obrona Warszawy, obrona Grodna, bitwa pod Kockiem.

II wojna światowa i jej etapy. Uczeń:

- przedstawia oraz sytuje w czasie i przestrzeni przełomowe wydarzenia II wojny światowej (polityczne i militarne),
- wyjaśnia przyczyny klęski państw Osi;
- charakteryzuje politykę Niemiec na terenach okupowanej Europy; przedstawia zagładę Żydów oraz Romów i eksterminację innych narodów; zna przykłady bohaterstwa Polaków ratujących Żydów z Holocaustu;
- wymienia główne decyzje konferencji wielkiej trójki (Teheran, Jałta, Poczdam).

ROZDZIAŁ II: POLACY PODCZAS II WOJNY ŚWIATOWEJ

Polska pod okupacją niemiecką i sowiecką. Uczeń:

- porównuje założenia i metody polityki niemieckiej i sowieckiej w okupowanej Polsce;
- wymienia przykłady zbrodni niemieckich i sowieckich (Palmiry, Katyń, kaźń profesorów lwowskich, Zamojszczyzna);
- przedstawia okoliczności powstania i omawia działalność rządu Rzeczypospolitej Polskiej na wychodźstwie;
- charakteryzuje polityczną i militarną działalność polskiego państwa podziemnego, w tym formy oporu wobec okupantów;
- wyjaśnia przyczyny i opisuje skutki wybuchu powstania warszawskiego oraz ocenia postawę aliantów i Związku Sowieckiego wobec powstania;
- przedstawia okoliczności przejścia władzy w Polsce przez komunistów (rola Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego, referendum ludowe, wybory w 1947 r.).

ROZDZIAŁ III: ŚWIAT PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ

Świat po II wojnie światowej. Uczeń:

- charakteryzuje bezpośrednie skutki II wojny światowej, wyróżniając następstwa polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe, z uwzględnieniem powstania Organizacji Narodów Zjednoczonych;
- wyjaśnia przyczyny i skutki rozpadu koalicji antyhitlerowskiej oraz opisuje początki zimnej wojny;
- opisuje okoliczności powstania NRD i RFN;
- wskazuje na mapie państwa NATO i Układu Warszawskiego, charakteryzując oba bloki polityczno-wojskowe;
- wymienia konflikty doby zimnej wojny, w tym wojny w Korei, Wietnamie i Afganistanie, oraz omawia skutki blokady Berlina i kryzysu kubańskiego;
- omawia sytuację w ZSRS i państwach jego strefy wpływów z uwzględnieniem wydarzeń na Węgrzech w 1956 r. i w Czechosłowacji w 1968 r.;
- określa przyczyny, umieszcza w czasie i przestrzeni procesy dekolonizacyjne i ocenia ich następstwa;
- omawia przemiany w Chinach po II wojnie światowej;
- opisuje przebieg konfliktu na Bliskim Wschodzie;
- przedstawia cele i główne etapy rozwoju Unii Europejskiej.

ROZDZIAŁ IV: POLSKA PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ

II wojna światowa i jej etapy. Uczeń:

- przedstawia bezpośrednie skutki II wojny światowej, w tym problem zmiany granic i przesiedleń ludności.

Początki komunizmu w Polsce. Uczeń:

- przedstawia okoliczności przejścia władzy w Polsce przez komunistów (rola Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego, referendum ludowe, wybory w 1947 r.);
- charakteryzuje postawy Polaków wobec nowych władz ze szczególnym uwzględnieniem oporu zbrojnego (żołnierze niezłomni [wyklęci]);
- przedstawia przemiany ustrojowe, gospodarczo-społeczne i kulturowe w okresie stalinizmu;
- omawia system terroru stalinowskiego w Polsce i ocenia jego skutki;
- wyjaśnia przyczyny i skutki poznańskiego Czerwca 1956 r. (powstanie poznańskie) oraz znaczenie wydarzeń październikowych 1956 r.;
- opisuje system władzy w latach 60. i 70. w PRL i formy uzależnienia od ZSRS;
- charakteryzuje realia życia społecznego i kulturalnego z uwzględnieniem specyfiki czasów gomułkowskich i gierkowskich;
- przedstawia i sytuuje w czasie różnorodność przyczyn kryzysów społecznych w latach 1968, 1970, 1976 i ich konsekwencje;

- wyjaśnia znaczenie roli Kościoła katolickiego dla stosunków politycznych i społecznych.

ROZDZIAŁ V: UPADEK KOMUNIZMU

Polska w latach 1957–1981. Uczeń:

- wyjaśnia znaczenie roli Kościoła katolickiego dla stosunków politycznych i społecznych;
- opisuje narodziny i działania opozycji politycznej w latach 1976–1980;
- przedstawia rolę Jana Pawła II i ocenia jego wpływ na przemiany społeczne i polityczne;
- wyjaśnia przyczyny i następstwa strajków sierpniowych w 1980 r.;
- charakteryzuje ruch społeczny „Solidarność”.

Dekada 1981–1989. Uczeń:

- wyjaśnia przyczyny wprowadzenia stanu wojennego, opisuje jego przebieg i konsekwencje;
- przedstawia postawy Polaków wobec stanu wojennego, fenomen oporu społecznego;
- wyjaśnia przyczyny oraz lokalizuje w czasie i przestrzeni proces rozpadu ZSRS na przełomie lat 80. i 90., a także wyjaśnia jego następstwa;
- charakteryzuje przemiany społeczno-polityczne w Europie Środkowo-Wschodniej w latach 1989–1991;
- wyjaśnia przyczyny zawarcia porozumienia „okrągłego stołu”, przedstawia jego głównych uczestników i opisuje postanowienia

Narodziny III Rzeczypospolitej. Uczeń:

- opisuje kluczowe przemiany ustrojowe w latach 1989–1997.

ROZDZIAŁ VI: POLSKA I ŚWIAT W NOWEJ EPOCE

Świat po II wojnie światowej. Uczeń:

- wyjaśnia przyczyny oraz lokalizuje w czasie i przestrzeni proces rozpadu ZSRS na przełomie lat 80. i 90., a także wyjaśnia jego następstwa;
- charakteryzuje przemiany społeczno-polityczne w Europie Środkowo-Wschodniej w latach 1989–1991;
- opisuje przebieg konfliktu na Bliskim Wschodzie;
- omawia przemiany w Chinach po II wojnie światowej;
- opisuje kluczowe przemiany ustrojowe w latach 1989–1997;
- charakteryzuje przemiany społeczno-polityczne, gospodarcze i kulturowe lat 90.;
- wyjaśnia przyczyny napięć społecznych;
- przedstawia i sytuuje w czasie i przestrzeni proces rozpadu Układu Warszawskiego i odzyskanie suwerenności przez Polskę;
- wyjaśnia przyczyny i znaczenie przystąpienia Polski do NATO w 1999 r.;

- wyjaśnia przyczyny i znaczenie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej w 2004 r.
 - wyjaśnia przyczyny zawarcia porozumienia „okrągłego stołu”, przedstawia jego głównych uczestników i opisuje postanowienia.
- Narodziny III Rzeczypospolitej. Uczeń:
- opisuje kluczowe przemiany ustrojowe w latach 1989–1997.

ROZDZIAŁ VI: POLSKA I ŚWIAT W NOWEJ EPOCE

Świat po II wojnie światowej. Uczeń:

- wyjaśnia przyczyny oraz lokalizuje w czasie i przestrzeni proces rozpadu ZSRS na przełomie lat 80. i 90., a także wyjaśnia jego następstwa;
- charakteryzuje przemiany społeczno-polityczne w Europie Środkowo-Wschodniej w latach 1989–1991;
- opisuje przebieg konfliktu na Bliskim Wschodzie;
- omawia przemiany w Chinach po II wojnie światowej.

Narodziny III Rzeczypospolitej. Uczeń:

- opisuje kluczowe przemiany ustrojowe w latach 1989–1997;
- charakteryzuje przemiany społeczno-polityczne, gospodarcze i kulturowe lat 90.;
- wyjaśnia przyczyny napięć społecznych.

Miejsce Polski w świecie współczesnym. Uczeń:

- przedstawia i sytuuje w czasie i przestrzeni proces rozpadu Układu Warszawskiego i odzyskanie suwerenności przez Polskę;
- wyjaśnia przyczyny i znaczenie przystąpienia Polski do NATO w 1999 r.;
- wyjaśnia przyczyny i znaczenie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej w 2004 r.

Świat po II wojnie światowej. Uczeń:

- opisuje najważniejsze przemiany kulturowe i społeczne po II wojnie światowej.